

— De minister van binnenlandsche zaken, overwegende dat tengevolge van het overlijden van mr. J. L. de Bruyn Kops eene verkiezing van een lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal behoort plaats te hebben in het hoofdkies-district Alkmaar, heeft bepaald, dat die verkiezing zal plaats hebben op Dinsdag 25 October e. k., en dat herstemming, is die noodig, zal geschieden op Dinsdag 8 November daaraanvolgende.

HELDER, 10 Oct. Heden vertrokken uit de de marinehaven, 't Nieuwediep, Z. M. oorlogschepen „Zilveren Kruis” en „Bonaire”. Het eerste is bestemd eene reis om de wereld te doen; het andere gaat naar West-Indië. Evenals gewoonlijk het geval is, kostte 't nu ook groote moeite de geheele bemanning op tijd aan boord te krijgen. Een der jannmaats van het „Zilveren Kruis” onder den droeven indruk, dat „hij moest gaan varen zoover vanhier”, wilde zoo lang mogelijk met zijne uitverkorene samenzijn. 't Scheiden valt zwaar! Ook onze zeeman ondervond dit. De matroos kon 't niet over zijn gemoed krijgen, zich van zijne zielsgeliefde los te rukken.

De dienaren van den Heiligen Hermandad, hier ter plaatse weinig vatbaar voor zeemanssentimentaliteit, herinnerden Jannmaat op hardhandige manier aan zijn plicht; tevens dwongen zij hem hun geleide op. De zeeman troostte zich in het onvermijdelijke en ging gewillig mede.

Nabij de haven gekomen, rukte hij zich eensklaps los en sprong in de zilte wateren der haven. Met krachtige slagen zwom de matroos, die evenzeer een baas in 't zwemmen bleek te zijn als hij 't in het minnekozen was, gekleed naar de overzijde der haven. Daar wandelde hij bedaard langs den steenen stroomdam voort, totdat hij tegenover de ligplaats van zijn schip was gekomen.

Jas en schoenen liet hij op den steenen dam achter, sprong toen andermaal te water en zwom in de richting van het „Zilveren Kruis” voort.

Een vlet werd afgezonden om den roekeloos te helpen. Jannmaat wees die hulp af, maar verzocht, dat men even het achtergelaten deel zijner garderobe zou oppikken. In eene andere vlet nam hij zelf plaats.

Toen hij echter ook zijne telegestelde geleiders op den steiger zag staan en vreesde op nieuw ingerekend te zullen worden, sprong hij voor den derden keer te water, zwom naar het vlot en was spoedig aan boord in veiligheid.

't Gebeurt niet zelden, dat de agenten van politie te dezer plaatse op zulk een manier telegesteld worden.

— 11 Oct. In den storm van heden is het hier thuisbehoorende visschersvaartuig H. D. 24 schipper Hakvoort, tegen den Noorderpier van IJmuiden verbrijzeld. Schipper en knecht sloegen over boord en verdwenen in de golven. Uit het vooronder werd het lijk van een knaap opgehaald.

— Uit het procesverbaal der stemming voor een algemeen Secretaris van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen is 9 October j.l. gebleken, dat van de 332 departementen 311 hunne stemmen uitbrachten. Het geheele cijfer der stemmen was 958 en de volstrekte meerderheid dus 480

Gekozen werd de Heer Bruinwold Riedel predikant te Hoorn, met 524. Op den Heer dr. J. Nieuwenhuysen Kruseman vereenigden zich 297 en op den Heer L. J. de Bussy 137 stemmen.

— Blijkens een aan het dep. van Koloniën ontvangen telegram van den Goev.-Gen. van Ned.-Indië van 8 Oct., is eene vijandelijke bende, sterk 400 man, onder Tengkoe di Tirou in den nacht van den 1sten Oct. binnen de postenlinie van Groot Atjeh gekomen en wilde eene even sterke bende in den nacht van den 2den Oct. volgen, doch werd deze door een hinderlaag verdreven, terwijl de eerste bende, die genesteld was tusschen Moesapi en Kotta Radja Bedil, den 2den dezer werd aangetast en verjaagd met achterlating van 41 dooden; ons verlies bedroeg 4 gesneuvelden en 17 gewonden.

— De aartsbisschop van Sirace, apostolisch vicaris van Batavia, heeft het voornemen, buiten bezwaar van den lande een roomsch-katholiek geestelijke op het eiland Soemba te plaatsen, voorloopig om taal, land en volk te leeren kennen, als voorbereiding tot het eigenlijke missiewerk op dat eiland. De Regeering heeft daartoe hare toestemming gegeven, doch verbond daaraan de voorwaarde dat, vermits volgens rapport van den resident van Timor de vlakke van Membore — behalve wellicht in de onmiddellijke nabijheid van den posthouder — niet voldoende veilig wordt geacht, de door den aartsbisschop aan te wijzen geestelijke zich in de vlakke van Membore niet

zal vestigen dan op zoodanige plaats, als door het hoofd van gewestelijk bestuur voldoende veilig wordt geacht.

— Omtrent den palinghandel van Friesland op Engeland ontleenen wij aan de *VI. Ct.* het volgende: Deze handel dagteekent reeds van ouds her en is dermate door Nederland bekend, dat men schier geen boek over aardrijkskunde in handen krijgt, of men leest achter de plaatsnamen Wokum, Heeg en Gaastmeer: palinghandel op Engeland. In hoofdzaak bepaalt deze handel zich dan ook tot de drie genoemde plaatsen en eigenaardig dragen de handelaren den gemeenschappelijke naam van Visser, hoewel er ook naar we meenen door aantrouw andere families bij zijn betrokken.

In den waterrijken zuidwesthoek van Friesland wonen een groot aantal visschers. Deze schijnen alle meer of min in betrekking te staan tot gemelde groothandelaren, zoodat men dan ook meermalen nette binnenvaartuigen (buisen) ziet rondvaren om paling op te koop, die dan naar de hoofdkantoren wordt overgebracht om van daar naar Holland en naar Engeland te worden getransporteerd. Daartoe worden grootere en kleinere zeeschepen gebruikt, aken genaamd. Men spreekt van Amsterdamsche en van Londen-sche aken. De laatste zijn grooter van stuk. In het geheel tellen opgenoemde plaatsen er zestien stuks, elk bemand met drie personen. 't Zijn flinke zeeschepen alle dubbel van benoedigheden voorzien. Elke Londensche aak doet door elkander gerekend acht reizen per jaar en vervoert dan gemiddeld acht duizend kilogram paling, wat dus voor allen per jaar ver over de miljoenen kilogram uitmaakt. Men begrijpt dus, dat deze handel van belang is en menigen brood verschaft, vooral als men daarbij telt de kleine visschers, de scheepstimmerlieden, smeden, zeilmakers, touwslagers enz.

In de vorige maand was deze handel zoo druk, dat geen enkel der groote vaartuigen in Friesland aanwezig was. Er waren er vijftien op reis van of naar Engeland, terwijl er een de Deensche kusten langs voer om paling op te koop, eene nieuwigheid die het vorige jaar goede resultaten moet hebben opgeleverd. Daaruit zou men mogen afleiden, dat Friesland's zuidwesthoek de groothandelaren nog niet voldoende van paling voorziet en er voor anderen derhalve ook nog wat overblijft. Men kan er zijn voordeel mee doen.

— Om op praktische wijze tegemoet te komen in den nood van werkelozen in den wintertijd, zal te Groningen eene kloopenfabriek opgericht worden, waar — naar men hoopt — eenige honderden aan brood kunnen worden geholpen.

— De levering van 6700 helmhoeden voor 't Indische leger, waaraan wij in ons vorig nummer de inschrijvers vermeldde, is gegund aan Segers & zoon te Breda voor f 2.59 per stuk en dus niet aan den laagsten inschrijver, Aug' Fonson te Brussel, welke voor f 2.20 per stuk had ingeschreven.

— Maandag j. l. vertrokken veertien Nederlandsche werklieden naar Fos, in het Zuiden van Frankrijk. om polder, en ploegwerk te verrichten voor „de Compagnie Agricole du dessechement des marais de Fos.” Zij zullen daar met vooruitgezonden Nederlandsche paarden en werktuigen de Nederlandsche polderbewerking toepassen onder opzicht van den Heer C. Leguit Cz., te Uithoorn' en volgens de plannen en voorschriften van den Heer F. Bultman, voorzitter van de droogmakerijen in den Middelpolder en Directeur van de Maatschappij tot droogmaking der Zuidelijke Legmeerplassen te Haarlemmermeer.

— Een lastig geval voor de jachtliefhebbers is, dat in verschillende gemeenten de mulkornverordening op de honden is toegepast, en beter wordt gehandhaafd dan in de hoofdstad des rijks, waar, ondanks de verordening, de honden bij tientallen zonder mulkorf worden aangetroffen. Iemand die jagen wilde op een terrein, waar bedoelde verordening geldend was, vroeg aan den Minister, of hij zijn hazewindhonden onder het jagen ook van zulk een instrument moest voorzien. Het antwoord luidde bevestigend, want onder het jagen, zoo meende de Minister, kon de hond niet zoo goed als onder het wandelen dol worden. De pachters van jachtvelden kunnen dus zeer belangrijke schade lijden, daar zij geen schadevergoeding kunnen bekomen. Alleen is de vraag nog niet opgelost, of men de kosten voor betaalde jachtakten terug bekomen kan.

— Te Rauwerd (Fri.) rolden dezer dagen twee jongens een vat met petroleum. Het vat kwam op een paal terecht en brak; spoedig was nu de oppervlakte van het water geheel bedekt met petroleum.

Om dit te verwijderen, besloot men die stof in brand te steken. Het gevolg was, dat de vlammen tot zeven meter hoog opsloegen en de houten beschoeiing van het water niet weinig schade leed. Natuurlijk bracht dit vuurwerk de geheele bevolking van het kleine dorpje op de been.

— Iemand die wel eens wat veel gebruikt, lachte om een man, die een bril droeg. „Och ja — zeide deze — ieder gebruikt het glas op zijn manier, de een boven, de ander onder zijn nens.

Buitenland.

— In de laatste vergadering der British Medical Association vestigde dr. More Madden de aandacht op de belangrijke toeneming van zenuwziekten bij kinderen in de laatste 20 jaren in het kinders-hospitaal St. Joseph waargenomen, en vond dat vooral hersenziekten, slapeloosheid, hoofdpijnen en neurosen veel meer dan vroeger voorkomen.

Als hoofdoorzaak daarvan beschouwt hij de overlading der kinderen met geestesarbeid in de school, en hij dringt daarom op wijziging van het schoolonderwijs aan.

Ook in het dezer dagen te Wiesbaden gehouden congres van natuurvorschers werd de noodzakelijkheid daarvan erkend, in dien zin, dat van de kinderen minder geestesarbeid en meer lichamelijke oefening moet gevorderd worden.

— De eerste uitzettingen op de eigendommen van kapitein Hill, te Gweedore in Ierland, werden door woeste tooneelen gekenmerkt. De landstreek is wild en bergachtig en moeielijk te bereiken. De politie-macht, die de magistraten beschermde, bestond uit 100 konstapels, 50 met stokken en 50 met gewoeren. Tegen half 11. Dinsdag morgen bereikte men het eerste huis. De baillif riep den pachter toe, dat hij met de betaling van 10 pond 6 shilling tevreden was. Geen antwoord kwam, waarop bevel werd gegeven de deur open te breken. Met bijlen en hamers ging men aan den gang, terwijl uit de vensters met kokend water geworpen werd. Eindelijk konden de agenten binnen dringen en de pachter James Rearty, een oud man, zijn vrouw en zijne vier kinderen werden buiten gezet. Toen de politie vertrokken was, werd de achtergelaten wacht overrompeld en weder bezit genomen van het huis. Ondertusschen waren de uitdrijvers getrokken naar de hoeve van de weduwe Mary Bonar, eene 70jarige vrouw. Hier waren talrijke verdedigingsmaatregelen genomen. Door een open venster zag men den rook van het kokende water opstijgen. Karrevrachten steenen lagen gereed; de deur was sterk gebarricadeerd. Door de deur wilden de agenten binnendringen. Zij werden achteruit gedreven en eenige door kokend water en steenen gewond. Driemaal deden zij den aanval, driemaal werden zij, onder toejuchingen der menigte, achteruit gedreven. De baillif gaf nu bevel aan de gewapenden het volk in bedwang te houden en liet de oproerwet voorlezen. Men heeft het huis letterlijk moeten afbreken om de bewoners in handen te krijgen: een man en vier vrouwen. Zij zullen gerechtelijk vervolgd worden.

— Uit Bulgarije komen klachten over de talrijke rooversbanden, die het Rhodopegebergte onveilig maken. De regeering heeft terstond cavalerie uitgezonden, die reeds een bende over de Servische grens joeg.

Marktberichten.

Texel, 10 Oct. Aangevoerd 124 Schapen f 8 à 16; 80 Lammeren f 5 à 10; 22 Koeien f 50 à 110; 10 Biggen f 5 à 8; 5 Paarden f 18 à 18 Kalvers, f 4 en 1 korf Kippen. 1 schram, f 10 à 12, vette koeien 140 à 165.

— In den loop dezer week werden P. m. 140 stuks wolvee van hier verzonden.

Alkmaar, 10 Oct. Aangevoerd 7 Koeien f 140 à 160; 69 vette Kalveren f 40 à 100; 13 nucht. Kalveren f 6 à 14; 701 Schapen f 16 à f 24; 127 vette Varkens 36 à 46 ct. per KG; 22 magere dito f 10 à 14.

Amsterdam, 10 Oct. Aangevoerd 350 Runderen, 1e kwal. 62 cts., 2de kwal. 56 cts., 3de kwal. 48 ct. per KG; Melk- en Kalkfocien f 100 à f 230; Graskalveren f 10 à 12; 9 nucht. dito f 10 à 12; 2 Schapen en Lammeren f 10 à 12; 426 vette Varkens 35 à 42 cts. per KG.

Purmerend, 11 Oct. Aangevoerd 141 vette Kalveren 60 à 90 ct. per KG; 76 nucht. Kalv. f 6 à 18; 141 vette Varkens 34 à 46 ct. per KG. 60 magere Varkens f 9 à 15; 406 Biggen f 3 à f 6; 2804 Schapen. 301 Runderen en 7 Stieren.